

РЕШЕНИЕ

№ 687

гр. София, 29.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-17, в публично заседание на десети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диляна Господинова

при участието на секретаря Светлана Г. Кръстева
като разгледа докладваното от Диляна Господинова Търговско дело № 20221100901684 по описа за 2022 година

Предявен е иск с правна квалификация чл. 76, ал. 3 ЗМГО вр. чл. 83 ЗАПСП.

Ищцата - Р. П. Н., твърди, че през 1997 г. във водения от Министерство на културата регистър на наименованията на артистичните групи е вписано наименованието на артистична група, представляваща женски народен хор към БНТ, „М.НА Б.Г.“, като е вписано и изписване на това наименование на френски, английски и немски език, както следва „LE M. DES V.B.“, „THE M. OF THE B.V.“, „DAS G.D.B. S.“. Ищцата заявява, че в качеството си на солист и хорист е член на посочената артистична група от 1997 г. до момента. Посочва, че от момента на регистрацията на наименованието на артистичната група, в която тя участва, тя като член на тази група е придобила правото върху регистрираното □ наименование, което е част от притежаваното от артист-изпълнителя сродно на авторското право и се ползва със закрилата по чл. 83 ЗАПСП. Ищцата твърди, че ответницата е притежател на словна марка „М.НА Б.Г. LE M. DES V.B. THE M. OF THE B.V.“, която е регистрирана в Патентното ведомство с рег. № 81415, по подадено на 05.08.2011 г. заявление. С оглед на това, че посоченото право върху наименование на артистична група е възникнало преди правото върху търговска марка ищцата е подала искане до Патентното ведомство за заличаване регистрацията на търговската марка, срещу което от ответника е подадено възражение, поради което за ищцата възниква правен интерес да предяви настоящия установителен иск пред съда. Поради изложеното моли съдът да признае за установено, че ищцата притежава правото върху следното наименование на артистична група „М.НА Б.Г.“, с изписване на френски, английски и немски език, както следва „LE M. DES V.B.“, „THE M. OF THE B.V.“, „DAS G.D.B. S.“, което е възникнало преди 05.08.2011 г. Претендира присъждане на направените в производството разноски.

Ответникът по иска - Д. Г. Х., го оспорва. Твърди, че ищцата е напуснала хора с

наименование „М.НА Б.Г.“ в края на 2018 г. поради напредналата □ възраст и постепенната загуба на вокални възможности. Счита, че правото върху наименованието на артистичната група принадлежи на цялата група, а не на всеки отделен участник в нея. Поради изложеното моли предявеният иск да се отхвърли. Претендира присъждане на направените в производството разноски.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства и ги обсъди в тяхната съвкупност, както и във връзка със становищата на страните и техните възражения, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

При съобразяване на фактите, посочени в исковата молба и заявления с нея петитум е видно, че предмет на разглеждане в настоящото производство е предявен установителен иск, който има за предмет установяване съществуването в полза на ищцата Р. П. Н. на право върху наименование на артистична група, което е уредено в Закона за авторското право и сродните му права /ЗАПСП/.

Авторското право и сродното на авторското право, възникването на които е уредено в ЗАПСП, могат да бъдат предмет на защита пред съда, която се осъществява само чрез предявяване на някой от специалните искове за това, които са регламентирани в ЗАПСП, които са установителни, конститутивни и осъдителни искове, имащи за предмет установяване на нарушение на възникнало в полза на определено физическо лице право, постановяване да бъде преустановено нарушението, както и постановяване да бъдат предприети и други конкретни действия във връзка с нарушението и присъждане на обезщетение за възмездяване на вредите, причинени на носителя на правото в резултат на нарушението. В ЗАПСП не е предвидено едно оспорено от конкретно лице авторско или сродно на авторското право да може да се защитават чрез предявяване на иск, който има за предмет установяване на съществуването на това право. Предявяването на такъв иск за установяване съществуването в полза на едно лице на авторско право обаче е предвидено в една специална хипотеза, уредена в друг закон – в Закона за марките и географските означения /ЗМГО/, който регламентира съществуването и защита на друго абсолютно право, което е правото върху търговска марка. Предявяването на този иск е предвидено в нормата на чл. 76, ал. 3 ЗМГО, като за да бъде той допустим е необходимо да е образувано административно производство по подадено заявление за заличаване регистрацията на търговска марка при твърдения, че използването на марката може да бъде забранено на основание на по-ранно право на трето лице, което право се ползва от закрила по друг закон, и конкретно на авторско право /чл. 36, ал. 3, т. 2, б. „б“ ЗАПСП/. В това производство трябва да е направено възражение от притежателя на правото върху марка, с което той да е оспорил съществуването на по-ранното авторско право. В тази хипотеза в чл. 76, ал. 3 ЗМГО е предвидено, че лицето, подало искане за заличаване регистрацията на търговската марка, се уведомява, че претендираното от него авторско право следва да се установи по съдебен ред. Въпреки че предявяването на този установителен иск е регламентирано в закона като част от производство, което е свързано със съществуването на правото на търговска марка, негов

предмет всъщност е съществуването само на авторското право за определено физическо лице, което се твърди да е накърнено от регистрацията на търговската марка, с която възниква абсолютното право върху нея. Предмет на този установителен иск не е съществуването на правото на търговска марка в полза на ответника, както и въпросът дали съществуването на авторското право пречка възможността за използване на определен знак като търговска марка. Последните два въпроса подлежат на разрешаване в образуваното административно производство по разглеждане на искането за заличаване на регистрацията на търговската марка, което ще бъде направено след като първо се разреши от съда с влязло в сила съдебно решение въпросът дали лицето, подало искането за заличаване, притежава твърдяното от него авторско право по предявения от него срещу притежателя на марката установителен иск. Трябва да се посочи и това, че настоящият съдебен състав счита, че предмет на установителния иск, предявен в хипотезата на чл. 76, ал. 3 ЗМГО, е установяване съществуването на авторското право към момента на приключване на устните състезания по делото, тъй като съществуването на всяко едно спорно право, което е предмет на предявен пред съда иск, се установява към посочения момент по аргумент от чл. 235, ал. 3 ГПК, освен в изрично предвидени в закона случаи, свързани с установяване на конкретно право към определен минал момент, което обаче е изключение и трябва да е изрично предвидено в закона, а такава регламентация в ЗМГО няма. Извод за това, че в тази хипотеза установяването на авторското право се прави към минал момент не следва при тълкуване на разпоредбите на чл. 36, ал. 3, т. 2, б. „б“ ЗАПСП и чл. 76, ал. 3 ЗМГО. От уредената с тези норми процедура е видно, че за да бъде постановено заличаване на регистрацията на марка от административния орган, трябва да е установено както възникването на авторско право, но също така и неговото съществуване към момента на разглеждане на заявлението, защото само в този случай това право може да представлява забрана за използването на търговската марка. Ако авторското право не съществува към момента, то няма да има такова право, което да забранява използването на марката и няма да са налице предпоставките за заличаване на нейната регистрация по чл. 36, ал. 3, т. 2, б. „б“ ЗАПСП, във връзка с установяване на които се предявява иска по чл. 76, ал. 3 ЗМГО.

Установителният иск, за разглеждане на който е образувано настоящото производство, е предявен от Р. П. Н., което лице се установява, че е подало до Патентното ведомство искане за заличаване регистрацията на словна марка „M.HA B.G. LE M. DES V.B. THE M. OF THE B.V.“, която се притежава от лицето, срещу което е насочен иска, а именно Д. Г. Х., като се позовава на това, че е титуляр на право, което възниква съгласно ЗАПСП върху наименование на артистична група „M.HA B.G.“, с изписване на френски, английски и немски език, както следва „LE M. DES V.B.“, „THE M. OF THE B.V.“, „DAS G.D.B. S.“. От представените в производството доказателства е видно и това, че в образуваното производство за разглеждане на искането за заличаване регистрацията на марка от притежателя на това право Д. Г. Х. е подадено възражение, в което се оспорва съществуването в полза на Р. П. Н. на правото върху наименование на артистична група. Ето защо са налице предвидените в чл. 76, ал. 3 ЗМГО предпоставки, при които е допустим иска за установяване съществуването на правото, възникнало съгласно ЗАПСП. Тук трябва

да бъде посочено и това, че правото върху наименование на артистична група, което е регламентирано в ЗАПСП, не е авторско право. Това е така, защото то не възниква върху произведение на литературата, науката и изкуството. Освен това регламентацията на това право се съдържа в дял втори на ЗАПСП, където са уредени правата, сродни на авторското и други особени права, които възникват за определена категория лица, които са артист-изпълнителите. Ето защо съдът счита, че правото върху наименование на артистична група следва да се определи като сродно на авторското. Доколкото регламентацията на авторските права и на правата, които са сродни на авторското, е идентична, то съдът намира, че въпреки че в чл. 36, ал. 3, т. 2, б. „б“ ЗАПСП и чл. 76, ал. 3 ЗМГО се говори само за авторско право, тези разпоредби са приложими и тогава, когато лицето, което е подало искане за заличаване регистрацията на търговска марка, се позовава на притежаване от него, в качеството му на артист-изпълнител, право, сродно на авторското, естествено само в хипотезата когато естеството на това право може да влезе в колизия с правото на марка, която представлява конкретен знак /например правото на артист-изпълнителите върху техни изпълнения на конкретно произведение не може да има връзка с правото върху словна търговска марка и да забранява използването на конкретния знак, от който се състои марката, защото изпълнението не се изразява чрез написани думи/. Правото върху наименование на артистична група обаче възниква върху определени думи, които са оформени в словосъчетание, поради което и то по естеството си може да има за предмет същите думи като знаците, от които се състои една словна или комбинирана търговска марка, поради което съдът счита, че едно лице може да се позове на притежаването на това право в искане за заличаване на регистрацията на марка по същия начин, както може да се позове на авторско право и следователно правото върху наименование на артистична група може да бъде предмет на предявен установителен иск по чл. 76, ал. 3 ЗМГО.

Наименованието на артистична група се регламентира от ЗАПСП и издадения въз основа на него подзаконов нормативен акт - Наредба за регистриране на наименованията на артистични групи.

В чл. 80 ЗАПСП е предвидено, че при колективни изпълнения се посочват или съобщават по обичайния за това начин името на ансамбъла или групата като цяло и имената на солистите, диригента и на режисьора на сценичното произведение, ако с тези лица не е уговорено друго. В чл. 83, ал. 1 ЗАПСП е посочено, че наименованието на артистична група се регистрира от Министерството на културата по ред, определен от Министерския съвет. Съгласно чл. 83, ал. 3 ЗАПСП регистрираното наименование не може да се използва от друга група, като съгласно чл. 83, ал. 6 ЗАПСП правото на наименование се закриля в продължение на десет години след прекратяване на дейността на артистичната група.

При тълкуване на така цитираните правни норми във връзката им една с друга следва да се заключи, че наименованието на артистична група представлява името, с което всички участници в една артистична група се обозначават при своите колективни изпълнения, както и че правото върху това наименование е уредено като изключително право, което е отделно от сродното право, което възниква за всеки отделен артист-изпълнител, който е участник в

групата, върху самото изпълнение, и включва в своето съдържание възможността артистичната група да използва наименованието в артистично-изпълнителската си дейност, както и забраната друга артистична група да използва същото наименование в своята артистично-изпълнителска дейност.

Доколкото артистичната група, каквито са например хора, оркестъра и ансамбъла, не е самостоятелен правен субект, а представлява обединение на отделни физически лица, които участват в колективни изпълнения, то тя не може да бъде носител на правото върху наименование. Ето защо трябва да се приеме, че носител на това изключително право е всяко физическо лице, което е участник в групата, което е такова, имащо качеството на артист-изпълнител, каквито съгласно чл. 74 ЗАПСП са лицата, които представят, пеят, свирят, танцуват, рецитират, играят, режисират, дирижират, коментират, озвучават роли или изпълняват по друг начин произведение, цирков или вариететен номер, номер с кукли или фолклорна творба. Съдът счита, че правото върху наименование на артистична група съществува за конкретно физическо лице само за времето, през което то участва в артистичната група и съответно в колективните изпълнения на всички членове на тази група. Този извод се налага при съобразяване на това, че законът свързва съществуването на това право и времетраенето на неговата закрила с дейността на артистичната група и с момента на прекратяване на тази дейност. Това означава, че съществуването на правото на наименование е свързано пряко с дейността на артистичната група, поради което то ще съществува за конкретно физическо лице само ако и докато то участва в осъществяването на тази дейност. Този извод следва и от нормата на чл. 80 ЗАПСП, от правилото на която може да се заключи, че правото върху наименованието на артистична група се упражнява само за обозначаване на групата от артист-изпълнители по време на техни колективни изпълнения. Ето защо и едно лице, което вече не участва в групата и в колективните изпълнения на всички лица, които са участници в нея, няма как изобщо да упражнява правото на наименование. След като едно лице е в пълна невъзможност изобщо да упражнява едно изключително право, без това да е свързано с никакви ограничения, които са създадени чрез негови действия, като например отстъпване на това право чрез сделка за ползване от трето лице, то той очевидно не е негов титуляр.

С оглед на изложените съображения по тълкуване на закона съдът трябва да отговори на въпросите дали описаното в исковата молба право на наименование на артистична група е възникнало и оттам дали то се притежава от ищеца към момента, което включва отговор на въпроса дали лицето Р. П. Н. е участник в артистичната група, която има правото да използва процесното наименование.

По делото е безспорно, а и се установява от представените доказателства, че във водения от Министерство на културата публичен регистър на наименованията на артистични групи през 1998 г. е вписано наименованието „М.НА Б.Г.“, като наименование на артистична група, представляваща женски народен хор. От момента на регистрация възниква изключителното право по чл. 83 ЗАПСП върху наименованието „М.НА Б.Г.“, чийто титуляри са всички участници в хора. Между страните в производството не се спори,

че ищцата Р. Н. през 1998 г. е участник в женския хор, в полза на който е извършена регистрацията на посоченото наименование, което означава, че към този момент това физическо лице е носител на правото върху наименованието „М.НА Б.Г.“. Спорен е обаче въпросът дали Р. Н. и към момента е участник в артистичната група с наименование „М.НА Б.Г.“ и оттам дали към момента притежава правото върху това наименование, което е предмет на предявения в процеса установителен иск.

Съдът счита, че при съвкупния анализ на всички събрани в производството доказателства се установява, че към момента ищцата Р. Н. не е участник в хора с наименование „М.НА Б.Г.“. Това се доказва от показанията на свидетелката Е. Д.Б., която, доколкото е член на хора от 1972 г. до момента и участва в неговите колективни изпълнения, има преки впечатления за това кои лица са негови членове и участват в неговите музикални изпълнения. В разпита си пред съда тази свидетелка сочи, че Р. Н. е била освободена от диригента на хора, защото гласът ѝ паднал, като това е станало преди три години и от този момент тя не е пяла в хора и не е пътувала с него за участия. Показанията на свидетелката Б. са логични и последователни, поради което съдът ги кредитира изцяло. Това, че ищцата е преустановила участие в колективните изпълнения на хора означава, че тя вече не е участник в тази артистична група, защото не изпълнява дейността, с оглед на която тя се формира като колективно обединение. По делото не са събрани никакви други доказателства, с които да се опровергава настъпването на изнесените от свидетелката факти относно напускането от Р. Н. на артистичната група, представляваща хор. Дори напротив в производството са събрани доказателства, които подкрепят обстоятелствата, за които свидетелства Е. Б.. От предоставените документи от Министерство на културата се установява, че на 05.01.2022 г. пред този орган, който води регистъра на наименованията на артистични групи, е представено актуално пълномощно за упълномощаване на конкретно лице от всички членове на артистичната група „М.НА Б.Г.“ да дава от тяхно име разрешения за използване на техните колективни изпълнения съгласно чл. 79 ЗАПСП и да ги представлява пред Министерство на културата във връзка с действията по регистрация на артистичната група. То е подписано от всички членове на групата към 05.01.2022 г., сред които не е посочена ищцата Р. Н.. Този факт съответства напълно на факта, за който свидетелства Е. Б., че ищцата не е участник в хора считано от три години преди провеждане на разпита, което с оглед датата на разпита е считано от месец май 2020 г. Посоченото обстоятелство се подкрепя и от изводите на вещното лице, направени в заключението на изготвената съдебно-счетоводна експертиза. Експертът е констатирал, че за периода от 30.11.2010 г. до 31.12.2018 г. ищцата Н. е получавала редовно суми за заплатени възнаграждения по граждански договор от ответницата, която не е спорно, че е диригент на хора и че ръководи неговия състав и колективни изпълнения пред публика, като след този период тя е получила само една парична сума за възнаграждение през месец ноември 2019 г., което може да се определи като еднократно плащане, а не редовно получаване на възнаграждения, както е до края на 2018 г. След като считано от началото на 2019 г. е преустановено изплащането на ищцата на редовно възнаграждение от диригента на хора „М.НА Б.Г.“, като не се твърди и не се представят доказателства до момента тя да е

претендирала дължимостта на такова, включително по съдебен ред, то трябва да се приеме, че от тази дата тя няма вземане за възнаграждение за участие в артистично-изпълнителската дейност на хора, което също прави вероятен изводът, че нейното участие в хора е преустановено от началото на 2019 г., което като време е близко до датата, от която свидетелката Б. твърди, че е станало това. Обстоятелството, че ищцата е преустановила участието си в хора, не се разколебава от това, че по делото не се установява да е подадено уведомление до министъра на културата за настъпилата промяна в членския състав на артистичната група. Действително подаването на такова уведомление е предвидено като задължение за представляващото групата лице в чл. 12, ал. 2 от Наредба за регистриране на наименованията на артистични групи, но това не води до вписване на някакви обстоятелства в регистъра на наименованията, воден от Министерство на културата, които да се ползват с доказателствено значение, защото имената на членовете на групата не са обстоятелства, които подлежат на вписване. Декларирането на имената на членовете на групата има за цел да бъде известен органа, компетентен да поддържа регистъра на наименованията, за актуалния списък на лицата, които са участници в артистичната група, за да може той да извършва надлежна проверка за това дали заявление за вписване на промени в регистъра е подадено от надлежно упълномощено да направи това лице от всички носители на правото върху наименование, които са всички членове на групата.

Съдът приема за дата, от която е доказано, че Р. Н. вече не е участник в артистична група с наименование „М.НА Б.Г.“, месец май 2020 г., в който момент свидетелката Б. заявява, че тя е прекратила участие и към който момент това лице вече не е получавало редовно възнаграждение от диригента на групата. От момента на преустановяване на участието на ищцата в хора, тя престава да бъде негов член и от този момент това физическо лице губи правото чл. 83 ЗАПСП върху наименованието на артистична група „М.НА Б.Г.“, като това фактическо и правно състояние продължава и до момента, тъй като по делото не се твърди и не се представят доказателства Р. Н. да е възобновила участието си в колективните изпълнения на хора. Това прави предявеният в процеса установителен иск неоснователен и като такъв следва да се отхвърли.

По присъждане на направените по делото разноси:

С оглед крайния изход на делото и това, че от страна на ответника е заявено своевременно искане за присъждане на направените разноси, такива му се следват. По делото се доказаха реално заплатени разходи за водене на настоящото дело, в общ размер от 1 950 лв., от които сумата от 350 лв. – платен депозит за възнаграждение на вещо лице и сумата от 1 600 лв. – адвокатско възнаграждение, за което в договора за правна защита и съдействие е изрично записано, че е платено. В полза на ответника не следва да се присъждат разноси в размер на 376, 80 лв. за заплатени разходи за превод на документи, тъй като по делото не са представени доказателства, че разходи в този размер са реално направени. Това не се доказва от представената от ответника фактура, която не удостоверява извършено плащане на сумата от 376, 80 лв., а само поемане на парично задължение в този

размер.

Така мотивиран Софийски градски съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Р. П. Н.**, с ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж.к. *****, срещу **Д. Г. Х.**, с ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ул. „****“, иск с правно основание **чл. 76, ал. 3 ЗМГО вр. чл. 83 ЗАПСП** за признаване на установено, че **Р. П. Н.** притежава правото върху наименование на артистична група „М.НА Б.Г.“, с изписване на френски, английски и немски език, както следва „LE M. DES V.B.“, „THE M. OF THE B.V.“, „DAS G.D.B. S.“, което е възникнало преди 05.08.2011 г.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК **Р. П. Н.** да заплати на **Д. Г. Х.** сума в размер на **1 950 лв. /хиляда деветстотин и петдесет лева/**, представляваща направени разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____